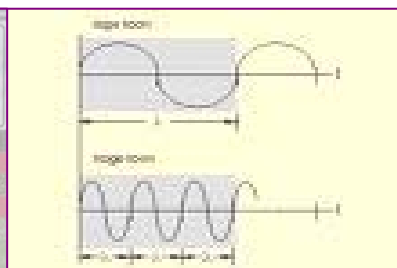

gemeente
Oost Gelre

Geluidbeleid gemeente Oost Gelre

*Afdeling Bouwen en Milieu,
eenheid milieu*

april 2008

INHOUDSOPGAVE

	SAMENVATTING	2
1	INLEIDING	4
	1.1 Geluidbeleid in de Achterhoek	4
	1.2 Geluidbeleid in de gemeente Oost Gelre	4
	1.3 Belang van geluidbeleid	5
	1.4 Geluid, lawaai en gezondheid	5
	1.5 Aanpak van Geluidproblemen: bron-overdracht-ontvanger	6
	1.6 Doel en voordelen van geluidbeleid	6
2	KADER GELUIDBELEID	7
	2.1 Historie	7
	2.2 Bestaande normering	7
	2.3 Huidige regelgeving	8
	2.3.1 Algemeen	8
	2.3.2 Modernisering Instrumentarium Geluidbeleid (MIG)	8
	2.3.3 MIG II, fase 1	8
	2.3.4 Hogere waarden procedure	9
	2.3.5 Dosismaat L_{den}	9
	2.3.6 Handreiking industrielawaai en vergunningverlening	9
	2.3.7 Ruimte voor geluidbeleid binnen de huidige regelgeving	9
3	GEBIEDSGERICHT LOKAAL GELUIDSBELEID	10
	3.1 Uitgangspunt	10
	3.2 Gebiedsgerichte benadering	10
	3.3 Geluid- en gebiedstyperingenkaarten	10
4	BEPALING VAN DE HUIDIGE GELUIDSITUATIE EN AMBITIES.....	11
	4.1 Werkwijze	11
	4.2 Geluidskaarten	11
	4.3 Geluidmetingen	11
	4.4 Knelpunten	11
	4.5 Leidend principe en ambities	12
5	GEBIEDSGERICHTE UITWERKING AKOESTISCHE KLASSEN	13
	5.1 Werkwijze	13
	5.2 Gebiedstypen en gebiedstyperingenkaarten	13
	5.3 Akoestische classificering	15
6	TOEKOMSTVISIE GELUID GEMEENTE OOST GELRE	17
7	VAN BELEID NAAR HANDELEN	19
	7.1 Toetsing van vergunningen	19
	7.2 Toetsen van bestemmingsplannen	19
	7.3 Oplossen van Knelpunten	19
	7.4 Cumulatie	23
	7.5 Handhaving en klachten	23
	BIJLAGEN	24
	1 Typeringenkaarten	25
	2 Metingen	30
	3 Gebiedstyperingen	31
	4 Procedure bij vergunningverlening	34
	5 Zonebeheer bij industrieterreinen	35

Samenvatting

Gemeente Oost Gelre heeft in regionaal verband geluidbeleid ontwikkeld om de stilte als kwaliteit van de Achterhoek te versterken en richting te geven aan het geluidaspect in bestemmingsplannen, vergunningen e.d. De Rijksoverheid treedt steeds verder terug om geluidzaken meer decentraal te laten regelen. Gemeente Oost Gelre grijpt deze kans om maatwerk te leveren: stilte beschermen waar mogelijk en geluidruimte te bieden waar nodig.

Gemeente Oost Gelre regelt geluidzaken zelf

Geluid is een belangrijke bron van hinder en zelfs een mogelijk gevaar voor de volksgezondheid. Naar schatting een miljoen mensen in Nederland ondervinden ernstige hinder van geluid. Belangrijke bronnen zijn wegverkeer en in minder mate railverkeer en industrielawaai. Ook burens zijn belangrijke veroorzakers van geluidhinder. Het is daarom belangrijk om in het gemeentelijke geluidbeleid hinder t.g.v. geluid te reduceren. Stilte (het ontbreken van hinderlijk geluid) is een belangrijke kernkwaliteit van de Achterhoek. Deze kwaliteit is het waard om beschermd te worden.

Daarnaast is het een belangrijke gemeentelijke taak om ruimte te bieden aan (geluidproducerende) bedrijvigheid en verkeer. Een goede balans daartussen is de uitdaging van dit beleidsstuk.

Maatwerk kan lokaal worden geleverd

Een akoestische inventarisatie leert dat het grootste gedeelte van het gemeentelijke gebied stil is en dat dit kan worden behouden. De bestaande bedrijvigheid in het buitengebied leidt niet tot substantiële verstoring van de stilte. Andere delen van het grondgebied, zoals industrieterreinen en centra, bieden ruimte aan bedrijvigheid met hogere geluidniveaus. Woonwijken zijn primair bedoeld als leefgebied en worden dan ook meer beschermd dan voorheen het geval was. Waar wonen en werken samengaan, liggen de normen weer wat hoger.

Gemeente Oost Gelre is stil zonder bedrijvigheid te beperken

Figuur 1. Karakteristiek beeld in de Achterhoek.

Het gemeentelijke geluidbeleid is gebiedsgericht beleid. Het gemeentelijke gebied is verdeeld in 10 akoestisch relevante gebiedstypen, zoals natuur, agrarisch gebied, woonwijken, centra en industrieterrein. Voor elk gebied is vastgesteld welke akoestische streef-, grens- en plafondwaarden gelden. Bij nieuwe activiteiten dient een geluidbelasting tussen streef en grenswaarden te ontstaan, waarbij streefwaarden de norm zijn. Alleen akoestisch uitzonderlijke situaties geven mogelijkheden geluidbelastingen tussen grens- en plafondwaarden aan te houden. Kortom, hoe verder de geluidbelasting boven de streefwaarden komt des te belangrijker wordt een goede motivatie van deze afwijking. Doel is immers om een gekozen akoestisch leefklimaat te realiseren, indien nodig ten kostte van nieuwe (te luidruchtige) activiteiten. Waar meer geluidruimte is gegeven, zijn dus ook meer activiteiten mogelijk.

1 INLEIDING

1.1 Geluidbeleid in de Achterhoek

De Achterhoek is één van de weinige streken in Nederland waar het in grote delen nog stil is. Deze stilte vormt, in combinatie met de natuur en het kleinschalige landschap, een belangrijke kwaliteit voor haar bewoners en oefent een grote aantrekkingskracht uit op toeristen. Het buitengebied in de regio bestaat uit een groot agrarisch gebied afgewisseld met natuurgebieden en landgoederen. Belangrijke stille gebieden treffen we aan in de grotere natuurgebieden en in de gebieden met extensieve agrarische activiteit. Zo zijn het gebied ten oosten en zuiden van Winterswijk en het uitgestrekte natuurgebied in Montferland om die reden in het streekplan aangewezen als gebieden waar de stilte dient te worden beschermd.

Naast uitgebreide stille gebieden kent de Achterhoek vanzelfsprekend ook plaatsen met meer bedrijvigheid. Deze bedrijvigheid concentreert zich voornamelijk nabij de grotere plaatsen. De regio kent een aantal belangrijke industrieterreinen waaronder die van Doetinchem, Winterswijk, Montferland en Oost Gelre. Deze industrieterreinen vormen, samen met een groot aantal lokale bedrijventerreinen, mede de economische motor van de regio.

De Achterhoek wordt doorsneden door de Rijksweg A18 en in het verlengde daarvan de N 18, die loopt van Arnhem via Didam, Doetinchem, Varrseveld, Lichtenvoorde en Groenlo naar Eibergen richting Enschede. Daarnaast is de Achterhoek ontsloten door een netwerk van provinciale wegen. Deze wegen vormen, samen met de lightrail verbindingen van Arnhem naar Winterswijk en van Zutphen naar Winterswijk voor een goede bereikbaarheid van de Achterhoek.

De Achterhoek bestaat uit acht gemeenten: Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Oost Gelre, Montferland, Oude IJsselstreek en Winterswijk. Deze gemeenten werken als Regio Achterhoek nauw samen op een veelheid van beleidsterreinen. Zij vinden het van het grootste belang dat het karakter van de Achterhoek bewaard wordt als aantrekkelijk, stil gebied. Een stil gebied dat tegelijkertijd goed ontsloten dient te zijn en waar economische bedrijvigheid plaats kan hebben ten dienste van haar bewoners. In dat kader hebben de acht gemeenten samen geluidbeleid ontwikkeld. Een beleid dat door alle acht gemeenten gedragen wordt en waarin ruimte is voor een aparte gemeentelijke afweging.

1.2 Geluidbeleid in de gemeente Oost Gelre

Gemeente Oost Gelre wil een vooraanstaande speler zijn in Gelderland op vele gebieden: wonen en werken, economische ontwikkeling, een goede woon- en leefomgeving, toerisme en recreatie.

Een hoge prioriteit wordt gegeven aan de economische ontwikkeling van de gemeente, waarbij als doelstelling wordt gesteld om binnen vijf jaren uit te groeien tot een gemeente met een toonaangevende economische uitstraling en bedrijvigheid in de regio Oost Gelderland.

Voorts worden voor het buitengebied initiatieven ondersteund op het gebied van plattelandsvernieuwing. Deze verdienen de ruimte mits deze passen binnen het landschap en geen belemmeringen opleveren voor de aanwezige landbouw.

Ten aanzien van het buitengebied en de woonwijken ondersteunt de gemeente het regionaal ontwikkelde beleid dat stilte in deze gebieden beschermd moet worden. Dat leidt tot een aantrekkelijk woonmilieu en een aantrekkelijk buitengebied voor bewoners en toeristen.

De bedrijvigheid in het centrum en op de industrieterreinen gaat noodzakelijkerwijs gepaard met hogere geluidniveaus. In dit geeft wordt akoestische ruimte gegeven waar dat noodzakelijk is, waarbij geluidgevoelige bestemmingen worden beschermd. Speciale aandacht is er daarbij voor het grensgebied tussen bedrijvigheid en stille omgeving.

Een hogere verkeersintensiteit leidt naast een hoger geluidniveau tevens tot een lagere luchtkwaliteit. Derhalve wordt luchtkwaliteit veelal in combinatie met geluid opgepakt.

1.3 Belang van geluidbeleid

In het gebiedsgericht geluidbeleid wordt een visie gegeven die duidelijkheid geeft in de wijze waarop gemeente Oost Gelre omgaat met geluid. Daarbij wordt specifiek per gebied bekeken welke geluidkwaliteit nagestreefd wordt.

Geluid staat uiteraard niet op zichzelf. Veel ruimtelijke ontwikkelingen hebben raakvlakken met geluid, bijvoorbeeld bij de bouw van woningen langs drukke wegen of bij de ontwikkeling van (regionale) industrieterreinen. De gemeente streeft naar een integrale positie van geluid in het milieu- en ruimtelijke ordeningsbeleid. Geluidaspecten kunnen dan in een tijdig stadium bij planvorming worden beschouwd. Daarmee kunnen alternatieven vooraf worden afgewogen en worden akoestische problemen achteraf voorkomen.

Bij geluid spelen diverse partijen een belangrijke rol. Aan de ene kant zijn er de geluidsproducenten zoals bedrijven, beheerders en gebruikers van wegen, spoorlijnen e.d. Aan de andere kant zijn er bewoners en andere gebruikers van de ruimte in de omgeving van deze geluidproducenten. Het doel van de gemeente is om de belangen van beide groepen in een gezond evenwicht te brengen.

Sinds de 80-er jaren worden de belangrijkste geluidszaken geregeld via de Wet Geluidhinder (Wgh) en de Wet Milieubeheer. Daarmee is er landelijke uniformiteit in de aanpak van geluidproblemen. Deze uniformiteit heeft het voordeel van een gelijke aanpak voor iedereen (burgers, bedrijven en overheid) maar biedt geen mogelijkheden tot maatwerk. Niet overal in ons land is dezelfde aanpak even effectief of probleemoplossend. Een decentraal geluidbeleid kan daarin gaan voorzien. Dat betekent echter dat elke gemeente een visie moet ontwikkelen op geluid: per deelgebied bepaalt het gemeentebestuur welke geluidbelasting daar mogelijk, nodig of onvermijdelijk is. Deze visie is een belangrijke input voor allerlei ruimtelijke plannen, vergunningen voor bedrijven, oplossen van knelpunten e.d.

Dit geluidbeleidsplan maakt duidelijk welke keuzes de gemeente maakt, waar deze op zijn gebaseerd en welke gevolgen deze (kunnen) hebben. Het beleidsplan krijgt uiteindelijk zijn praktische invulling in (nieuwe) bestemmingsplannen, procedures voor vergunningverlening e.d.

1.4 Geluid, lawaai en gezondheid

Een definitie van lawaai is ongewenst geluid. Geluid is immers niet altijd en voor iedereen ongewenst, voor de producent ervan is het veelal gewenst of onvermijdelijk. Ook speelt geluid een cruciale rol bij informatieoverdracht. Geluid kan voor de één informatie betekenen en tegelijkertijd voor de ander hinder veroorzaken.

Geluidhinder is één van de grootste bedreigingen van de volksgezondheid. Blootstelling aan geluid kan hinder veroorzaken en leiden tot slaapverstoring. Indirect kan het, als gevolg van stress, leiden tot hoge bloeddruk, hart- en vaatziekten en verminderd prestatievermogen (bron RIVM). Gehoorschade treedt ook meer en meer op bij jongeren als gevolg van blootstelling aan hoge geluidsniveaus door lawaaiige muziek (b.v. discotheken en MP3 spelers).

De meeste geluidhinder wordt in Nederland veroorzaakt door wegverkeer. Naar schatting ondervinden 1,5 tot 2,5 miljoen volwassenen hinder, waarvan 500 tot 850 duizend ernstige hinder, van wegverkeerslawaai en in mindere mate van railverkeer en luchtvaartlawaai. 600.000 tot 1 miljoen volwassenen ondervinden slaapverstoring als gevolg van wegverkeerslawaai.

Daarnaast heeft ongeveer 1 miljoen Nederlanders regelmatig last van de burens, voor het overgrote deel als gevolg van geluidsoverlast (Bron TNS-NIPO)

De huidige normstelling, zoals geformuleerd in de jaren '70, is gebaseerd op jarenlang onderzoek naar de gevolgen van geluid voor de gezondheid. Daaruit vloeiden normen voort die gebaseerd zijn op de gedachte dat een klein deel van de bevolking bij deze normen nog steeds hinder van geluid zal ondervinden, maar dat het overgrote deel daarmee kan leven.

1.5 Aanpak van Geluidproblemen: bron-overdracht-ontvanger

Er zijn veel activiteiten en machines die geluid produceren (bron). Dit geluid wordt overgedragen naar de omgeving (overdracht) en tot slot waargenomen door de ontvangers (o.a. bewoners).

Bij geluidproblemen wordt in eerste instantie getracht de geluidbron aan te pakken (isolatie van machines e.d.), vervolgens wordt bezien of de overdracht kan worden beperkt (bijvoorbeeld met schermen) en tot slot vindt onderzoek plaats naar mogelijke geluidsbeperking bij de ontvangers (o.a. gevelisolatie).

1.6 Doel en voordelen van geluidbeleid

Doel van geluidbeleid is het maken van keuzes t.a.v. geluid afhankelijk van het type gebied. Het geluidbeleid probeert vooral de ontvanger te beschermen d.w.z. de bewoners van woningen of de wandelaar in het natuurgebied, die zo veel mogelijk stilte verlangen. Daarnaast geeft het beleid ruimte aan de producenten van geluid: bedrijven, verkeer e.d. Daarvoor moet voldoende (geluid)ruimte blijven bestaan. Het geluidbeleid tracht een goede balans tussen beide behoeften te geven.

Doel geluidbeleid: maken van keuzes t.a.v. geluid afhankelijk van het type gebied.

De voordelen van dit gemeentelijke geluidbeleid zijn:

- *het gebiedsgericht kunnen sturen van de geluidniveaus in de gemeente, waaronder het beschermen van stilte;*
- *het ruimte geven aan economische bedrijvigheid, ook in stille(re) gebieden;*
- *heldere geluidregelgeving, waarmee makkelijker keuzes gemaakt kunnen worden bij vergunningverlening;*
- *akoestische duidelijkheid in bestemmingsplanprocedures;*
- *het systematisch kunnen oplossen van geluidknelpunten in de gemeente.*

2 KADER GELUIDBELEID

2.1 Historie

Geluid en bestrijding van lawaai speelt al lang een rol in de leefbaarheid van de omgeving. Zo bestaat er in Nederland al sinds 1824 regelgeving om geluidhinder t.g.v. bedrijvigheid te voorkomen. Naarmate ons land verder verstedelijkte en industrialiseerde werd de noodzaak van regels op akoestisch gebied dringender. Was akoestische regelgeving in de jaren '60 en '70 nog hoofdzakelijk gericht op isolatie van woningen, na de totstandkoming van de Wet geluidhinder (Wgh) in 1979 viel ook industrie- en wegverkeerslawaai onder de regelgeving. Het komt er op neer dat onnodige hinder voor de omgeving moet worden voorkomen. Waar dat niet (meer) mogelijk bleek, moesten geluidwerende voorzieningen worden aangebracht. Dit leidde landelijk tot grootschalige geluidsaneringsprojecten.

Zo werden op grote schaal woningen langs drukke wegen geïsoleerd (de zgn. A-lijst woningen). Ook in de regio Achterhoek zijn in vrijwel alle gemeenten woningen volgens dit programma gesaneerd. Naar verwachting zullen deze isolatieprojecten pas in 2020 zijn afgerond.

Regelgeving is er steeds op gericht geweest een evenwicht te vinden tussen (luidruchtige) activiteiten en het beschermen van stilte voor de burgers.

2.2 Bestaande normering

Met betrekking tot verkeerslawaai (wegen en spoorlijnen) en industrielawaai (productiebedrijven, horeca, e.d.) zijn wettelijke normen vastgesteld, ook aan trillingen zijn grenswaarden gesteld. Bij de toetsing wordt rekening gehouden met bijzondere geluiden, bijvoorbeeld sterk tonaal geluid of muziekgeluid. Daarvoor geldt een straftoeslag.

Sommige geluidbronnen vragen om een bijzondere toetsing: lawaai door vliegverkeer kent een eigen normering. Lawaai door vliegverkeer neemt de laatste jaren toe door de ontwikkelingen vlak over de grens bij Niederrhein/Laarbruch en Wenningfeld.

Windenergiegeluid kent eveneens een eigen toetsing. Het geluid van een windturbine neemt toe met toenemende windsnelheid, maar tegelijkertijd neemt ook het achtergrondgeluid toe. Voor beoordeling van windenergiegeluid wordt daarom de Windnormcurve toegepast.

Er bestaat ook normstelling voor geluidbronnen: voor bijvoorbeeld auto's, bromfietsen e.d. is vastgesteld hoe veel geluid ze mogen produceren. Dit geldt ook voor veel machines als grasmaaiers, bulldozers e.d. Deze normen gelden in heel Europa.

Ten aanzien van bijvoorbeeld burenlawaai bestaat geen duidelijke normering. Evenmin bestaan wettelijke normen voor laagfrequent geluid.

Normen worden gesteld middels de eenheid dB(A), oftewel het A-gewogen geluidniveau (de A-weging corrigeert het gemeten geluidniveau in decibels (dB) voor de filterwerking van het oor). Ze gelden vrijwel altijd op de gevels van woningen en binnen woon- en slaapvertrekken in woningen. Dit betekent dat tuinen, terrassen e.d. niet worden beschermd. Stillegebieden genieten echter wel akoestische bescherming via een grenswaarde in het gebied.

2.3 Huidige regelgeving

2.3.1 Algemeen

De belangrijkste geluidregelgeving is beschreven in de Wet geluidhinder, de Handreiking Industrielawaai en vergunningverlening en de Wet Milieubeheer. De Europese regelgeving, zoals verwoord in de Europese richtlijn, is recent in de Wet geluidhinder opgenomen. Daarnaast is er een veelheid aan andere regelgeving die (deels) betrekking heeft op geluid(hinder). Trillingen worden beschouwd in de SBR-richtlijnen (meet- en beoordelingsrichtlijn met betrekking tot hinder voor gebouwen door trillingen uitgegeven door de Stichting Bouw Research).

2.3.2 Modernisering Instrumentarium Geluidbeleid (MIG)

De geluidregelgeving is landelijk opgezet. Dat heeft als voordeel dat de toepassing van de regels in den lande uniform is. Een nadeel hiervan is dat maatwerk op plaatselijk niveau niet eenvoudig is. Dit belangrijke manco leidde eind jaren '90 tot initiatieven om geluidbeleid te decentraliseren.

Het Ministerie van VROM heeft derhalve eind jaren '90 een traject ingezet om te komen tot Modernisering van het Instrumentarium Geluidwetgeving, het zgn. MIG-traject. De gedachte achter MIG was dat geluid een lokaal probleem is en daarom ook lokaal moet worden benaderd, bijvoorbeeld door het opstellen van plaatselijk (gemeentelijk) geluidbeleid. Met name ten aanzien van vergunningverlening voor bedrijven en nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen biedt MIG mogelijkheden. Het is dan niet meer per individueel geval noodzakelijk om vast te stellen welke grenswaarden gaan gelden. Dit wordt per gebied(stype) in het geluidbeleid vooraf vastgelegd. Deze normstelling kan bovendien veel beter dan de wet Geluidhinder aansluiten op gebiedsspecifieke eigenschappen (stilte, industrie, uitgaansgebied, e.d.).

Vanuit politieke en financiële overweging is de MIG-wet er uiteindelijk niet gekomen. In plaats daarvan is besloten de bestaande wetgeving zodanig te moderniseren dat de MIG-gedachte daarin ondergebracht kan worden in de vorm van MIG II. In 2002 heeft de staatssecretaris van VROM besloten het gedachtegoed van MIG II in fasen in te voeren.

In fase 0 is de EU-richtlijn omgevingslawaai ingevoerd. Met de invoering van fase 1 op 1 januari 2007 is de Europese dosismaat L_{den} geïntroduceerd en is de hogere waarde procedure aangepast.

In MIG II, fase 2 wil VROM verder gestalte geven aan de behoefte tot dereguleren en decentraliseren. Deze fase heeft de naam SWUNG gekregen: Samenwerken in de uitvoering van Nieuw Geluidbeleid. Deze fase moet nog verder gestalte krijgen.

Centrale wetgeving uit de Wet Geluidhinder wordt vervangen door een decentraler geluidbeleid om op lokaal niveau meer maatwerk mogelijk te maken.

2.3.3 MIG II, fase 1

Op 1 januari 2007 is de gewijzigde Wet geluidhinder ingevoerd. Daarmee is het wetsvoorstel MIG II fase 1 in werking getreden. Met deze wijziging zijn de eerste stappen in de richting van een decentraler geluidbeleid gezet.

Eén van de belangrijkste wijzigingen is die van de procedure verlening hogere waarden. De bevoegdheid voor het verlenen van hogere waarden is voor het overgrote deel in handen gelegd van B&W (zie ook paragraaf 2.3.4)

Verder biedt de Wgh nu de mogelijkheid om een zonebeheerplan op te stellen. In dit plan kunnen B&W aangeven hoe ze van plan zijn de beschikbare geluidruimte binnen een gezonde industrieterrein te verdelen (zie ook paragraaf 7.3).

Daarnaast is voor wegverkeerslawaai en railverkeerslawaai een nieuwe dosismaat ingevoerd: L_{den} (zie ook paragraaf 2.3.5). Tenslotte is het begrip redelijke sommatie van geluidbelasting op een industrieterrein ingevoerd en is een einddatum gesteld aan de eindmelding van saneringssituaties langs wegen.

2.3.4 Hogere waarden procedure

De gemeente kan sinds 1 januari 2007 zelf middels een hogere waarden procedure hogere waarden vaststellen. Met de wijziging van de Wet geluidhinder van 1 januari 2007 ligt het vaststellen van hogere waarden namelijk voor een groot deel bij de gemeente. Dit is een grote verandering ten opzichte van de situatie vóór de wijziging toen de provincie bevoegd was tot het vaststellen van hogere waarden.

De Wet geluidhinder bevat voorkeursgrenswaarden en grenswaarden voor de geluidbelasting door wegverkeer, railverkeer en industrielawaai. Een geluidbelasting van ten hoogste de voorkeursgrenswaarde is zonder meer toelaatbaar, een geluidbelasting boven de grenswaarde wordt niet toelaatbaar geacht. Een geluidbelasting tussen de voorkeursgrenswaarde en de grenswaarde is alleen toelaatbaar na een afwegingsproces. Dit afwegingsproces is vastgelegd in de hogere waarde procedure.

Ontheffing van de voorkeursgrenswaarde is onder voorwaarden mogelijk. Daarnaast mag een hogere waarde alleen worden vastgesteld indien een doeltreffende bestrijding van de geluidbelasting op de gevel van de geluidgevoelige bestemming niet mogelijk of niet wenselijk is. Het betreft dan bezwaren van stedenbouwkundige aard, landschappelijke aard of financiële aard.

2.3.5 Dosismaat L_{den}

Met de wijziging van de Wet geluidhinder op 1 januari 2007 is voor wegverkeer en railverkeer de Europese dosismaat L_{den} ingevoerd (den staat voor day evening night). Deze dosismaat L_{den} vervangt de "oude" dosismaat L_{etm} . Voor industrielawaai wordt L_{den} niet ingevoerd.

De dosismaat L_{den} (in dB) is het energetisch gemiddelde van de geluidbelasting in de dag-, avond- en nachtperiode. L_{den} wordt bepaald door de gemiddelde bijdrage L_{Aeq} van de dag, avond en nacht evenredig naar de duur van de periodes (12, 4 en 8 uur) samen te voegen en een jaarlijks gemiddelde te maken. Kortom alle bijdragen in een jaar in de dag, avond en nacht worden samengevoegd.

De dosismaat L_{etm} (in dB(A)) was voor railverkeer de hoogste van de geluidbelastingen in de dag-, avond- en nachtperiode en voor wegverkeer de hoogste van de geluidbelastingen in de dag- en de nachtperiode.

In de praktijk blijkt dat bij de heersende verkeersintensiteiten het verschil tussen L_{den} en L_{etm} 0 – 3 dB(A) bedraagt. Bij de voor Nederland gemiddelde verkeersintensiteiten ligt de geluidbelasting uitgedrukt in L_{den} 2 dB lager dan de geluidbelasting in L_{etm} . Alle grenswaarden in de Wgh. zijn daarom met 2 dB verlaagd. Daarmee heeft de wetgever gepoogd de nieuwe norm zo beleidsneutraal mogelijk in te voeren.

2.3.6 Handreiking industrielawaai en vergunningverlening

De Handreiking industrielawaai en vergunningverlening (1998) heeft tot doel overheden een hulpmiddel te bieden bij het bepalen en vaststellen van de geluidnormen voor bedrijven, met als doel het voorkomen en beperken van hinder door industrielawaai. Primair is de handreiking bedoeld voor ambtenaren die adviseren over het geluidaspect in de vergunningen krachtens de Wet milieubeheer.

Op het ogenblik wordt de handreiking vernieuwd. In de loop van 2008 komt naar verwachting de nieuwe Handreiking Industrielawaai (HIL) uit.

2.3.7 Ruimte voor geluidbeleid binnen de huidige regelgeving

De huidige regelgeving biedt mogelijkheden om decentraal geluidbeleid te voeren. Wanneer een gemeentelijk geluidbeleidsplan is geëffectueerd kan tevens volledig gebruik worden gemaakt van de Handreiking industrielawaai en vergunningverlening. Daarin staan mogelijkheden ten aanzien van vergunningverlening om maatwerk te leveren op het gebied van piekniveaus, afwijkende bedrijfssituaties, grenswaarden e.d.

3 GEBIEDSGERICHT LOKAAL GELUIDSBELEID

3.1 Uitgangspunt

Uitgangspunt voor het gemeentelijke geluidbeleid is een gebiedsgerichte benadering. In de traditionele benadering van geluidhinder werd altijd gekeken naar de geluidbron en (het voorkomen) van de hinder die de ontvanger daarvan ondervindt. Daarbij werd voorbijgegaan aan de kwaliteit van de omgeving. In de gebiedsgerichte benadering is heel duidelijk gekozen voor het beschermen van de kwaliteit van de leefomgeving en het ruimtelijk differentiëren van deze kwaliteit binnen het grondgebied van de gemeente.

3.2 Gebiedsgerichte benadering

In de gebiedsgerichte benadering wordt het geluidbeleid op maat gemaakt voor specifieke gebieden en locaties. Daarmee kan geluidbeleid beter worden geïntegreerd in (overig) gemeentelijk (milieu)beleid.

Centraal staat het formuleren van ambities per gebieden. In natuurgebieden passen andere geluidsniveaus dan in het centrum van een stad of dorp en in woonwijken andere geluidsniveaus dan op industrieterreinen. De functie van een gebied bepaalt in belangrijke mate de gewenste akoestische kwaliteit van een gebied. Bovendien kan in elk gebied gestreefd worden naar een optimale kwaliteit passend bij het gebied.

Deze gebiedsgerichte benadering sluit hiermee nauw aan bij de ruimtelijke ordening omdat de akoestische kwaliteiten zo, in samenhang met andere leefomgevingaspecten, kunnen worden afgewogen.

3.3 Geluid- en gebiedstyperingenkaarten

Naast de gewenste kwaliteit van elk gebied is vanzelfsprekend de huidige geluidskwaliteit van elk gebied van belang. Daarom is de huidige akoestische situatie inzichtelijk gemaakt. Daartoe zijn in 2003 akoestische kaarten opgesteld op basis van de beschikbare informatie en geluidmetingen (project 02-182). Deze kaarten bieden inzicht in de geluidbelasting op elke plek in Oost Gelre.

Vervolgens is conform de gebiedsgerichte benadering, de functie van elk gebied in de gemeente vastgelegd in een zgn. gebiedstypering. Deze gebiedstyperingen zijn opgenomen in een gebiedstyperingenkaart. Aan iedere gebiedstypering is tevens een (gewenste) akoestische kwaliteit verbonden.

De gewenste akoestische situatie is daarna gespiegeld aan de huidige akoestische situatie, zodat daaruit knelpunten en oplossingen konden worden gedestilleerd. Dit heeft geleid tot het formuleren van het gemeentelijke geluidbeleid.

4 BEPALING VAN DE HUIDIGE GELUIDSITUATIE EN AMBITIES

4.1 Werkwijze

De huidige geluidssituatie wordt in belangrijke mate bepaald door de geluidemissie van wegverkeer, railverkeer en industrie. De geluidbelasting op de omgeving is te bepalen door modelberekeningen aangevuld met geluidmetingen.

Om de huidige (bestaande) akoestische situatie te inventariseren zijn derhalve modelberekeningen gemaakt en geluidmetingen uitgevoerd. Daarbij is de meest recente informatie van bedrijven, wegen en spoorlijnen gebruikt. Daarnaast is geïnterviewd op welke plaatsen in de gemeente akoestische knelpunten optreden die, zo mogelijk, opgelost dienen te worden

4.2 Geluidskarten

De akoestische situatie is vastgelegd in een drietal geluidskarten. Deze karten zijn weergegeven in bijlage 1 en geven de akoestische situatie van industrie (incl. bedrijvigheid in het buitengebied en industrieterreinen), wegverkeer (buiten de bebouwde kom) en railverkeer. Aan de hand hiervan kan de huidige geluidskwaliteit worden vastgesteld.

4.3 Geluidmetingen

Op 100 plaatsen in de Achterhoek zijn referentieniveaumetingen uitgevoerd in de dag, avond en nacht. Dat leidde tot een aantal interessante conclusies over de geluidskwaliteit van de Achterhoek en de bronnen die deze geluidskwaliteit beïnvloeden (zie kader).

De metingen zijn uitgevoerd in de zomer van 2004 en zijn indicatief. Een samenvatting van de metingen staat in bijlage 2. Doel ervan was globaal vast te stellen of de modelberekeningen overeenkomen met de werkelijke geluidniveaus.

Om vast te stellen in hoeverre de rekenmodellen een zinvol akoestisch beeld geven zijn op 100 posities in de Achterhoek in de dag, avond en nacht referentieniveaumetingen uitgevoerd. Deze leiden tot een aantal interessante conclusies:

- *Het gebied is nog stiller dan op grond van geluidskarten werd verwacht;*
- *In de avond en nacht liggen de referentieniveaus in de buitengebieden 5 respectievelijk 10 dB(A) lager dan in woongebieden en dorpscentra (zie figuren 1-3 in bijlage II);*
- *De gemeten waarden liggen gemiddeld hoger in het zuidwesten van de Achterhoek dan in het oosten t.g.v. meer industrie en bedrijvigheid;*
- *Wegverkeer is de meest bepalende geluidbron;*
- *In grote delen van de Achterhoek heerst een referentieniveau van 40 – 45 dB(A) etmaalwaarde;*
- *In de nacht komen in de meest stille delen van de Achterhoek zeer lage referentieniveaus van 20 dB(A) voor, ook in sommige woonwijken.*

4.4 Knelpunten

Bewoners van de Achterhoek hebben, volgens een inventarisatie van knelpunten in de gemeente, weinig klachten over lawaai (vergeleken bij bewoners van stedelijke gebieden). Het aantal door de gemeenten in de Achterhoek geregistreerde knelpunten is dan ook betrekkelijk klein. Deze knelpunten bestaan hoofdzakelijk uit hinder in centrumgebieden (horeca) en hinder van grote lawaaimakers in het buitengebied (motorcrossterreinen, horeca e.d.).

De algemene indruk van specialisten en bewoners is dan ook dat de Achterhoek relatief stil is. Deze conclusie wordt bevestigd door de geluidsniveaukaarten. Het geluidniveau in de Achterhoek wordt op regionale schaal bepaald door wegverkeer. Enkele grote rijkswegen en provinciale wegen zijn daarbij dominant. De bijdrage van industrie en railverkeer is op regionale schaal beperkt, maar kan lokaal wel groot zijn.

4.5 Leidend principe en ambities

Het is nog stil in de Achterhoek. Leidend principe voor het geluidbeleid is voor alle gemeenten in de Achterhoek daarom de handhaving en waar nodig verbetering van de bestaande stille situatie.

Daarnaast wordt ruimte geboden aan bedrijvigheid in de regio Achterhoek. Dat kan zonder de rust en stilte te bedreigen. Vergunningverlening op maat is daarbij een bruikbaar gereedschap. Nieuwe ontwikkelingen zoals woningbouw, verlegging van wegen, verplaatsing van industrie(terreinen) worden aangegrepen om de akoestische situatie waar nodig te verbeteren.

De Achterhoek staat (terecht) bekend om haar ruimte en stilte. Dit conflicteert vrijwel nergens met bestaande bedrijvigheid. Aan nieuwe bedrijvigheid kan, dankzij geluidbeleid, ruimte worden geboden zonder de ruimte en de stilte te bedreigen.

Bij vaststelling van de akoestische ambities voor een gebied moet de na te streven geluidskwaliteit leidend zijn.

De gemeente stelt zich in haar geluidbeleid als ambitie om:

- ▶ *de bestaande stille gebieden te beschermen;*
- ▶ *waar mogelijk de akoestische kwaliteit te verbeteren;*
- ▶ *uitbreiding van bedrijvigheid mogelijk te maken binnen dit streven;*
- ▶ *akoestische knelpunten op te lossen.*

5 GEBIEDSGERICHTE UITWERKING AKOESTISCHE KLASSEN

5.1 Werkwijze

Het geluidbeleid is, zoals reeds vermeld in hoofdstuk 3, opgezet vanuit een gebiedsgerichte benadering. Concreet betekent dit dat voor het gehele gemeentelijke grondgebied de gewenste akoestische kwaliteit aangegeven wordt door het gebied in te delen in gebiedstypen en per gebiedstype een gewenste akoestische klasse aan te geven.

5.2 Gebiedstypen en gebiedstyperingenkaarten

Voor de bepaling van een gebiedstype is eerst bekeken welke functies een bepaald gebied heeft. Hiervoor zijn de volgende vijf hoofdfuncties als leidraad aangehouden:

1. Wonen;
2. Werken;
3. Recreëren;
4. Verplaatsen (verkeer);
5. Natuur.

Na inpassing van deze hoofdfuncties in het grondgebied van de gemeente Oost Gelre zijn uiteindelijk 10 gebiedstypen te onderscheiden. Deze gebiedstypen zijn voldoende divers voor een goede indeling in gebieden met verschillende functies en voor een goede indeling in akoestische kwaliteit.

Tabel 1 geeft de gekozen gebiedstypen en een korte beschrijving van deze typen.

Type	Omschrijving
Natuurgebied	Bossen, heide, aangewezen natuurgebieden. Gebied voor extensieve recreatie
Recreatiegebied extensief	Gebied met extensieve recreatie, rust
Agrarisch	Buitengebied met weinig agrarische activiteit
Agrarisch concentratie	Ruimtelijke concentratie van (veelal) intensieve agrarische activiteit. Duidelijke koppeling met de reconstructie
Woongebied	concentraties van woningen, hoofdfunctie wonen en slapen, bebouwde kom
Woonwerkgebied	concentraties van woningen, hoofdfuncties wonen en werken, grote levendigheid t.o.v. stille woonwijk, bebouwde kom
Bedrijventerrein	Kleinschalig terrein, veelal met (bedrijfs)woningen
Industrieterrein	Grootschalig terrein, in het algemeen gezoneerd, geen of weinig (bedrijfs)woningen
Centrumgebied	vermenging van functies (naast wonen, winkels, horeca), levendig karakter, bebouwde kom
Stroomzone	wegen en spoorwegen

De gebiedstyperingskaart in bijlage 1 geeft een overzicht van de gebiedstypen binnen de gemeente Oost Gelre. Bijlage 3 geeft daarnaast gedetailleerde omschrijvingen van de gebiedstypen met karakteristieke kenmerken van elk type.

agrarisch gebied

woonwijk

centrumgebied

5.3 Akoestische classificering

Voor de bepaling van de gewenste akoestische klasse is voor elk gebiedstype een akoestische streefwaarde en een grenswaarde vastgesteld.

De streefwaarde is de waarde (in dB(A)) waarnaar in het gebied wordt gestreefd. Dit is de waarde die een geluidproducent in principe krijgt opgelegd. In uitzonderingsgevallen kan hiervan worden afgeweken en kan tot de grenswaarde worden vergund.

De streef- en grenswaarden gelden overigens alleen voor nieuwe situaties. Voor bestaande situaties blijft het huidige geluidsregime van kracht totdat een wijziging optreedt.

Aan de hand van een BBT (best beschikbare technieken)-afweging, d.w.z. de mogelijk te treffen voorzieningen afzetten tegen de kosten, wordt bepaald hoeveel akoestische ruimte boven de streefwaarde nodig is. Het akoestische karakter van het gebied wordt daarbij niet aangetast.

Verder is het in bijzondere gevallen toegestaan gebruik te maken van een plafondniveau. Alleen in uitzonderlijke, goed gemotiveerde situaties kan hiervan gebruik worden gemaakt. Het akoestische karakter van het gebied wordt in deze situatie immers aangetast.

Uitgaan van streefwaarden (ondergrens) en grenswaarden (bovengrens) die meestal 5 dB(A) marge bieden. Plafondwaarden (5 – 10 dB(A) boven grenswaarden) zullen alleen worden gehanteerd in bijzondere gevallen.

Onderstaande tabel 2 geeft een overzicht van de na te streven akoestische kwaliteit per gebiedstype. De laagste waarde geeft per gebiedstype de streefwaarde, de hoogste waarde de grenswaarde. Hierbij zijn de dag-, avond- en nachtwaarden gegeven. Daarbij is aansluiting gezocht bij de gebruikelijke verlaging van de normstelling in de wet geluidhinder van 5 en 10 dB(A) voor respectievelijk de avond en de nacht.

Tabel 2: Akoestische typering: Streef en grenswaarden			
Gebiedstype	Streef- en grenswaarde geluidbelasting [dB(A)]		
	Dag	Avond	Nacht
Natuurgebied	30 – 40	30 – 35	30
Recreatie extensief	35 – 40	30 – 35	30
agrarisch gebied	40 – 45	35 – 40	30
Intensief agrarisch gebied	45 – 50	40 – 45	35
Woongebied	40 – 45	35 – 40	30 – 35
Woon-werkgebied	45 – 50	40 – 45	35 – 40
Bedrijventerrein	45 – 50	40 – 45	35 – 40
Industrieterrein (zone)	50 – 55	45 – 50	40 – 45
Centrumgebied	50 – 55	45 – 50	40 – 45

Zoals eerder vermeld kan in bijzondere gevallen in bepaalde gebiedstypen uitgegaan worden van een plafondwaarde. Deze is gebaseerd op enerzijds het wettelijk maximale toegestane geluidniveau en anderzijds op de mogelijke uitzonderingen die inpasbaar zijn. Het gaat dan om activiteiten die akoestisch niet passen tussen de streef- en grenswaarden. Zo kan bijvoorbeeld een plafondwaarde worden toegestaan aan een niet te verplaatsen motorcrossterrein in een stille omgeving.

Onderstaande tabel 3 geeft een weergave van de mogelijke geluidbelastingen per gebiedstype voor de dagperiode.

Tabel 3 geluidklasse in dB(A) etmaalwaarde

gebied	30 - 35	35 - 40	40 - 45	45 - 50	50 - 55	55 - 60	karakterisering gebied
natuurgebied							stilte voor natuur en passerende mens
recreatie extensief							stilte voor vrijetijdsbesteding de maat
agrarisch							rust en woonfuncties belangrijk
agrarisch concentratie							agrarische activiteit faciliteren
wonen							primair voor wonen, stille gebieden
woon/werken							wonen en werken gemengd, kleine bedrijven
bedrijventerrein							meeste bedrijven rustig
industrieterrein							luidruchtige bedrijven ruimte bieden
centrumgebied							horeca en winkels ruimte bieden

groen = streefwaarde > grenswaarde

rood = grenswaarde > plafondwaarde

6 TOEKOMSTVISIE GELUID GEMEENTE OOST GELRE

Ten aanzien van de toekomst wordt uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

Algemeen:

- ▶ De gemeente wil daar waar de akoestische kwaliteit goed is, deze beschermen, daar waar deze minder of niet goed is, verbeteren. Dit alles vanuit het principe dat stilte beschermd wordt waar mogelijk en dat geluidruimte wordt geboden waar nodig.

Gezondheid:

- ▶ Ter ondersteuning van de bescherming van de gezondheid zijn de streefwaarden in beginsel de norm.

Integrale aanpak:

- ▶ Bij het toepassen van maatregelen om de akoestische kwaliteit te verbeteren, dient rekening te worden gehouden met de invloed daarvan op de kwaliteit van andere (milieu)compartimenten/waarden. In elk geval mag het treffen van akoestisch gunstige maatregelen niet leiden tot een significante verslechtering van de kwaliteit van een ander(e) (milieu)compartiment/waarde. Maatregelen aan de geluidbron hebben daarom altijd de voorkeur.

Rust en stilte:

- ▶ Stilte is een kernkwaliteit van de gemeente en kan en moet beschermd worden. Ook veel toeristen komen voor deze rust en stilte. Vooral fietsen, wandelen en paardensport is populair. Dat zijn extensieve en rustige vormen van recreatie. Dit hoeft overigens niet ten koste te gaan van de voor bedrijvigheid benodigde geluidruimte. Bestaande agrarische bedrijven zullen bijvoorbeeld niet belemmerd worden in de bedrijfsvoering. Agrarische activiteiten worden namelijk gezien als belangrijk onderdeel in en van het landschap van Oost Gelre (zogenaamd gebiedseigen geluid).
- ▶ Er wordt rekening gehouden met het provinciale stiltebeleid. In het bijzonder wordt de stilte gewaarborgd in die gebieden waar nu reeds stilte heerst en die bij voorkeur een groter aaneengesloten geheel vormen binnen de Ecologische Hoofdstructuur. Deze gebieden zijn ook in trek bij rustzoekende recreanten. In deze gebieden is de streefwaarde de norm.

(Nieuwe) activiteiten en ontwikkelingen:

- ▶ Gebieden worden zo veel mogelijk gevrijwaard van onnodige luidruchtige activiteiten.
- ▶ Bij nieuwe activiteiten wordt beoordeeld of ze akoestisch binnen het gebied passen. De streefwaarden zijn hierbij leidend. Indien na de toepassing van het BBT-beginsel de geluidbelasting in de omgeving nog hoger is dan de grenswaarde, moet worden overwogen of de activiteit wel in te passen valt.

Bijlage 4 geeft schematisch de procedure bij nieuwe activiteiten weer.

Bedrijvigheid:

- ▶ Waar wonen en werken binnen een gebied samengaan, streeft de gemeente naar een stille situatie zonder dat bedrijven worden geweerd. De levendigheid van het gebied kan dan worden gehandhaafd. De normstelling zorgt ervoor dat nieuwe luidruchtige bedrijvigheid alleen in bijzondere situaties kan worden gehuisvest.

- ▶ Op industrieterreinen moet voldoende geluidruimte worden gegeven om activiteiten mogelijk te maken. De industrieterreinen zijn derhalve geluidgezoneerd of –beheerd. Bedrijventerreinen zoals Lindebrook zijn bedoeld voor bedrijven met een lagere milieucategorie en derhalve niet gezoneerd.

Recreatie:

- ▶ Nieuwe ontwikkelingen rond recreatie dienen zo veel mogelijk doorgang te vinden, mits aan het akoestische aspect voldoende aandacht is besteed. De gemeente zal plannen daarop toetsen. De streef- en grenswaarden spelen daarbij een cruciale rol. Deze staan immers voor de ambities die de gemeente in het gebied heeft.

7 VAN BELEID NAAR HANDELEN

7.1 Toetsing van vergunningen en besluiten

In het kader van de Wet milieubeheer worden de geluidvoorschriften uit vergunningen voor bedrijven getoetst aan het geluidbeleid, d.w.z. dat:

- de industrieterreinen geluidgezoneerd dan wel –beheerd zijn. Toetsing van de geluidsbelasting vindt plaats op basis van de zone.
- de te verwachten geluidbelasting op woningen t.g.v. een individueel bedrijf wordt getoetst aan de streefwaarden voor het betreffende gebied.
- BBT wordt toegepast om de geluidemissie van bedrijven te beperken voor zover technisch en financieel mogelijk.
- na toepassing van BBT wordt getoetst aan de grenswaarde als de streefwaarde niet haalbaar is.
- indien geen woningen binnen een straal van 50 meter rond het bedrijf zijn gelegen, de geluidbelasting op een bepaalde afstand (in beginsel 50 meter) wordt bepaald. Dit ter bevordering van de handhaafbaarheid en ter voorkoming van het vergunnen van onnodig veel geluidruimte.

Bedrijven die onder een besluit vallen, worden eveneens getoetst aan bovenstaande uitgangspunten. Indien nodig zullen maatwerkvoorschriften (activiteitenbesluit) of nadere eisen (besluit Landbouw) worden opgelegd. In gebieden die vallen onder het stiltebeleid (zie ook hoofdstuk 6, kopje Rust en stilte) wordt in nieuwe vergunningen aan bedrijven in beginsel de streefwaarde voor dat gebied vergund. Bedrijven vallend onder een besluit krijgen een maatwerkvoorschrift of een nadere eis opgelegd.

7.2 Toetsen van bestemmingsplannen

Bij bestemmingsplanwijzigingen wordt voor het betreffende gebied op de gebiedstyperingen-kaart bekeken welke streef- en grenswaarden t.a.v. geluid gelden. Het plan wordt daaraan getoetst, d.w.z. dat in eerste instantie wordt gestreefd naar handhaving van de voor het gebied gehanteerde waarden.

Bedrijven die zich op een bepaalde locatie willen vestigen worden ook getoetst aan de inpasbaarheid binnen het bestemmingsplan. Het bedrijfstype dient te vallen binnen de toegestane bedrijfstypes zoals bepaald in het bestemmingsplan.

7.3 Knelpunten

De volgende akoestische knelpunten komen in de gemeente Oost Gelre voor:

- ▶ drukke wegen langs/door stille gebieden (hoofdzakelijk de N18);
- ▶ een gezoneerd industrieterrein naast een woonwijk;
- ▶ solitaire grote lawaaimakers in stille buitengebieden: motorcrossterreinen, grote bedrijven;
- ▶ hinder als gevolg van evenementen en horeca;
- ▶ sporadisch voorkomende activiteiten (lossen vee in de nacht, lossen voer, 's nachts uitrijden vrachtwagens, e.d.);
- ▶ geluid van particulieren (burenlawaai).

Hieronder wordt per knelpunt aangegeven hoe hier mee wordt omgegaan.

Drukke wegen langs/door stille gebieden

Algemeen

Gestreefd wordt naar een hoogste geluidbelasting t.g.v. wegverkeer op nieuwe woningen of uit te breiden woningen (waarbij een bestemmingsplan moet worden gewijzigd) van 48 dB(A). Bij een waarde boven de 48 dB(A) wordt de hogere waarden procedure gevolgd, waarbij binnen de bebouwde kom een maximum is van 63 dB(A) en buiten de bebouwde kom van 53 dB(A). In de nieuwe Wet geluidhinder is de gemeente Oost Gelre in vrijwel alle gevallen verantwoordelijk voor het verlenen van hogere waarden.

Compensatie

Op inbreidingslocaties kan een hoge geluidbelasting op nieuw te bouwen woningen ontstaan. Te allen tijde wordt een maximale geluidbelasting van 68 dB(A) (zonder aftrek) aangehouden. Een dergelijke hoge geluidbelasting kan bijvoorbeeld worden toegestaan als daardoor andere woningen een lagere geluidsbelasting gaan ondervinden door afscherming van de tweedelijnsbebouwing. Een binnenniveau van hooguit 33 dB(A) moet echter worden gewaarborgd. Tevens moet worden nagegaan of compenserende maatregelen kunnen worden getroffen. Voor bestaande woningen (en andere geluidgevoelige bestemmingen) geldt overigens een maximale geluidbelasting van 70 dB(A) als gevolg van wegverkeer.

Onderzoek vervangen wegdek

Zodra het wegdek van wegen wordt vervangen wordt waar nodig (o.a. bij wijziging van type wegdek) de mogelijkheid van toepassing van geluidreducerende wegdekken onderzocht.

Snelheidsbeperking

Snelheidsbeperking van voertuigen is een belangrijk middel om de geluidbelasting door wegverkeer te verminderen. Waar nodig zal onderzocht worden waar in de gemeente snelheidsbeperking mogelijk is en waar dit kan leiden tot verbetering van de akoestische kwaliteit van het gebied.

30 km zones

Bij woningen binnen 30 km zones geldt de Wet geluidhinder niet, echter in het kader van een goede ruimtelijke ordening dient bij nieuwbouw van woningen de geluidbelasting op de gevel te worden bepaald. Vervolgens mag volgens het Bouwbesluit het binnenniveau van nieuwbouwwoningen of uit te breiden bestaande woningen (waarbij een bestemmingsplan moet worden gewijzigd) maximaal 33 dB(A) bedragen.

Saneringsoperatie wegverkeer

De huidige saneringsoperatie wegverkeer heeft als doel om via woningisolatie het binnenniveau van woningen langs drukke wegen te beperken tot een aanvaardbare waarde (40 dB(A) etmaalwaarde). De zgn. A-lijstwoningen worden met behulp van rijksmiddelen onder de hoede van de regio Achterhoek behandeld. De gemeente heeft aan de saneringen van de A-lijst woningen in Oost Gelre meegewerkt. Deze saneringen, voor zover noodzakelijk, zijn in het voorjaar 2008 afgerond.

Een groot gezoneerd industrieterrein naast een woonwijk

Industrieterreinen met grote lawaaimakers hebben conform de Wet Geluidhinder een geluidzone. Deze is door B&W en de gemeenteraad vastgelegd in een bestemmingsplan. Belangrijk is de zonegrens. Op en buiten deze grens mag de geluidbelasting als gevolg van alle bedrijven op het terrein niet meer bedragen dan 50 dB(A) etmaalwaarde.

Woningen binnen de zone met een geluidbelasting van 55 dB(A) of meer hebben door de Minister van VROM een zgn. Maximaal Toegestane Geluidbelasting (MTG) toegekend gekregen. Deze waarden mogen niet worden overschreden (t.g.v. alle bedrijven op het terrein).

Een zonebeheersplan beoogt duidelijkheid te verschaffen over de wijze waarop de geluidemissie van bedrijven op de gezoneerde industrieterreinen wordt beheerd met als doel:

- ▶ adequate vergunningsvoorschriften m.b.t. geluid te maken voor bedrijven;
- ▶ woningen rond het industrieterrein akoestisch te beschermen.

Dit wordt gewaarborgd door op de zonegrens te zorgen voor een geluidbelasting ten gevolge van alle bedrijven gezamenlijk van hooguit 50 dB(A) etmaalwaarde, d.w.z. 50 dB(A) overdag, 45 dB(A) in de avond en 40 dB(A) in de nacht. Basis voor het zonebeheer is een digitaal akoestisch rekenmodel waarmee de geluidbelasting op de omgeving kan worden bepaald op basis van akoestische gegevens van bedrijven. Een rekenmodel bestaat uit rekenpunten, objecten (gebouwen e.d.), bodemgebieden (harde en zachte bodem) en geluidbronnen (transporten, afzuigingen, heftrucks e.d.).

Bij wijzigingen binnen de zone, bijvoorbeeld door een nieuwe aanvraag van een bedrijf, wordt een zonetoets uitgevoerd om te voorkomen dat te veel (of te weinig) geluidruimte wordt vergund. Ook de geluidemissie van nog te vergeven percelen wordt in het zonebeheer opgenomen.

De gemeente stelt zich ten doel dit zonebeheer planmatig uit te voeren, d.w.z. dat aanvragen en andere wijzigingen uniform worden behandeld (procedureel en technisch) en dat de taakverdeling vast ligt.

Bijlage 5 geeft een overzicht van de werkwijze.

Solitaire (grote) lawaaimakers in stille (buiten)gebieden.

Een veel voorkomend knelpunt in de gemeente Oost Gelre, maar ook in de gehele Achterhoek, zijn grote lawaaimakers (zoals een motorcrossterrein, loonbedrijven, grote productiebedrijven, e.d.) in het stille buitengebied, dan wel in een woonwijk. Een voorbeeld binnen de gemeente Oost Gelre is de MACL (Motor en Autoclub Lichtenvoorde).

Deze inrichtingen leiden tot geluidbelasting die ruimschoots boven de gewenste akoestische kwaliteit (streef- en grenswaarden) van het betreffende gebied liggen. In eerste instantie wordt gestreefd naar het voorkomen of opheffen van deze knelpunten. Indien de mogelijkheid zich aanbiedt onderzoekt de gemeente verplaatsing van de inrichting naar locaties waar meer akoestische ruimte is. Wanneer dit niet mogelijk is, moet inpassing zorgvuldig geschieden, waarbij de plafondwaarden kunnen worden gehanteerd. Beperking van bedrijfsduur (niet in de avond/nacht), frequentie (aantal keren per jaar/week) en schaal van de activiteiten zal via de milieuvergunning en het Activiteitenbesluit worden geregeld.

Hinder als gevolg van evenementen en horeca

Evenementen

Evenementen maken een belangrijk deel uit van de cultuur van de Achterhoek. Het gaat daarbij om kermessen, volksfeesten, braderieën, grote sporttoernooien, e.d. Daarbij is enige geluidhinder onvermijdelijk. Voor evenementen moet op grond van de APV een evenementenvergunning worden aangevraagd. In deze vergunning wordt onder andere de geluidbelasting naar de omgeving en de eindtijd van het evenement geregeld.

In maart 2008 is een nieuw evenementenbeleid voor de gemeente Oost Gelre vastgesteld, waarin normen voor de geluidbelasting naar de omgeving en eindtijd van het evenement zijn opgenomen.

Horeca

Horeca is een belangrijke bedrijfstak in de (toeristische) Achterhoek. Tegelijkertijd is ditzelfde toerisme gebaat bij stilte. Daarom wordt de normstelling voor horeca aangepast aan de omgeving (het gebied) waarin zij zich bevindt.

In rustige gebieden (natuurgebieden, extensieve recreatiegebieden en in sommige gevallen agrarische gebieden en woongebieden) worden strengere normen aangehouden dan in drukke gebieden (zoals dorpscentra).

Ten aanzien van de horeca, die valt onder het Activiteitenbesluit, worden waar nodig maatwerkvoorschriften gesteld, afhankelijk van het gebiedstype waarin de inrichting zich bevindt. De in deze voorschriften gestelde normen komen overeen met de grenswaarden die voor het gebied zijn gesteld. Dat betekent dat horeca in het buitengebied of stille woonwijk minder geluidruimte krijgt dan horeca in het centrumgebied of dicht langs een drukke weg.

12-dagenregeling

Conform het Activiteitenbesluit en de APV van Oost Gelre is het mogelijk om incidentele (individuele) activiteiten/festiviteiten toe te staan, die meer geluid veroorzaken dan de geldende geluidsgrenswaarden uit het Activiteitenbesluit. Voor deze activiteiten geldt voor een ieder een maximum van 12 keer per jaar. Overschrijding van deze geluidsnormen vindt voornamelijk plaats bij live-muziek.

Sporadische voorkomende activiteiten

Agrarische activiteiten

Een veel voorkomend verschijnsel in een agrarisch gebied zijn activiteiten bij agrariërs die sporadisch voorkomen, zoals het laden van (pluim)vee, 1 x per 6 weken in de vroege ochtend (akoestisch nacht), het lossen van voer (1 x per week), het kuilen van voer (seizoenswerk) e.d. De Handreiking industrielawaai en vergunningverlening biedt de mogelijkheid deze activiteiten apart te vergunnen. In de vergunningverlening en het Besluit landbouw milieubeheer wordt dan getracht deze activiteiten zo veel mogelijk op de dagperiode te krijgen dan wel een zodanige locatie op het erf te vinden dat de overlast beperkt is.

Bouwlawaai

Bouwwerkzaamheden zijn onoverkomelijke activiteiten in de gemeente. Deze leiden veelal tot hinder in de omgeving. Er zijn echter ook machines die relatief stil zijn. De gemeente streeft ernaar om deze zo veel mogelijk te laten inzetten door het stellen van grenzen aan het toelaatbare geluidniveau (70 dB(A)) op de gevels van geluidgevoelige bestemmingen. Ook streeft de gemeente ernaar bouwwerkzaamheden overdag te laten plaatsvinden.

Geluid van particulieren (burenlawaai)

Burenlawaai is één van de meest voorkomende bronnen van hinder in ons land. Veelal is dat het gevolg van de matige isolatie van woningen en het luidruchtige gedrag van bewoners. Bij nieuw te bouwen woningen gaat de gemeente uit van de regels die gelden conform het Bouwbesluit.

Geluid dat buitenshuis wordt geproduceerd, zoals door grasmaaiers, muziekinstallaties, e.d. moet zo veel mogelijk worden beperkt waar hinder te verwachten is. In geval van hinder biedt de APV daarvoor goede mogelijkheden om deze hinder tegen te gaan.

7.4 Cumulatie

In de meeste gevallen wordt de geluidbelasting veroorzaakt door één geluidbron. Het komt echter voor dat de geluidbelasting op een woning wordt veroorzaakt door meerdere bronnen tegelijkertijd, bijv. door wegverkeer en railverkeer en/of industrielawaai. In die gevallen wordt de geluidbelasting van alle bronnen gecumuleerd ofwel opgeteld. Daarbij wordt gecorrigeerd voor het feit dat niet alle geluid even hinderlijk is.

Bij meer bedrijven op een locatie wordt rekening gehouden met cumulatie van geluid op woningen. Daartoe zijn alle industrieterreinen binnen Oost Gelre geluidgezoneerd dan wel –beheerd.

7.5 Handhaving en klachten

De gemeente streeft naar handhaving van de grenswaarden. Op basis van geluidmetingen zal (bij klachten of twijfel) worden vastgesteld of aan de normen wordt voldaan. Geluidsklachten worden centraal bij de gemeente geregistreerd.

Ten aanzien van luchtvaart kan gemeld worden bij de gemeente maar primair bij het provinciale meldpunt MKIC. Zij hebben vooral expertise ten aanzien van kleine luchtvaart en kunnen klachten over burgerluchtvaart en militaire luchtvaart doorgeven aan de juiste instanties. Burgers kunnen ook klagen bij de Luchtvaartpolitie (vermoeden overtredingen luchtvaart) en de Luchtmachtstaf (militaire vluchten).

gemeente
Oost Gelre

Bijlagen behorende bij het geluidbeleid gemeente Oost Gelre

BIJLAGE 1: TYPERINGENKAARTEN

Zie de downloads op de website

BIJLAGE 2: METINGEN

De geluidmetingen zijn uitgevoerd in dag-, avond- en nachtperiode. Gegevens zijn alle metingen (kleine bolletjes) en de daaruit berekende gemiddelde waarden (grote bollen) voor 5 gebiedstypen. Vastgesteld zijn de referentieniveaus van het omgevingsgeluid, d.w.z. het geluidniveau dat 95% van de tijd wordt overschreden (L_{95}) in dB(A).

